

INHOUD

Page 1:

Stand van het project

Start van Energie Actief in Brussel

Page 2:

CO₂-voetafdruk onderweg van huis naar school – Noorse nationale inspanningen

Page 3:

Het is onze plicht om over energithema's te onderwijzen

Page 4:

Meer informatie

Stand van het project

Door Kirsten Dyhr-Mikkelsen, NEE

Ons Active Learning project kwam in de implementeringsfase, gedurende dewelke de kinderen de energiemonitoring gaan uitvoeren en andere leuke Active Learning lesactiviteiten op school testen.

Tot nu toe hebben 162 enthousiaste kampioenscholen uit 14 verschillende landen meegedaan aan het project!

Nadat we het Active Learning educatief materiaal hebben ontwikkeld en bijeengebracht op een website voor leerkrachten www.teachers4al.eu, tekenen we nu de overeenkomsten met scholen die graag gebruik maken van de Active Learning lesmaterialen.

Wat volgt er nu?

In de volgende stap van ons project zullen we een idee ontwikkelen voor een internationale wedstrijd onder de kampioenscholen. De bijzonderheden van de wedstrijd zullen in januari 2008 worden afgerond en gepubliceerd, en de wedstrijd zal onmiddellijk daarna van start gaan. We hopen de winnaars nog vóór de zomervakantie of direct na de vakantieperiode bekend te maken.

Foto: METEN VAN HET ENERGIEVERBRUIK OP SCHOOL. Tivoli School, Franstallig school in Brussel gemeente

Start van Energie Actief in Brussel

door Hans Valkhoff, ABEA

Deze lente heeft het Brussels Energie Agentschap (ABEA) het Energie Actief project officieel gelanceerd in een school van Brussel, Gouden Regen. Samen met de leerkracht en onze Vlaamse educatiepartner van de Milieuzorg op School - MOS, een educatief bestuurslichaam van de Vlaamse Gemeenschap, bereidden we een Energie Rondgang voor, bestemd voor de 10 tot 12jarigen van het vijfde en zesde leerjaar.

Het was een bijzondere dag omdat de rondgang gefilmd zou

worden voor een video/DVD over energie-educatie in Europa. Alhoewel de kinderen uiteraard zeer uitgelaten waren, waren ze zeer beleefd en geduldig met de filmcrew. Samen met hun lerares Anita van Stickel hadden ze de hele dag de Energie Rondgang voorbereid. Ze hadden speciale T-shirts gemaakt voor de Energiewachters, en

Energie Rondgang

We hebben de kinderen een vragenlijst gegeven, een soort mini-energieaudit. Na een inleiding in de klas en de demonstratie van de Energie Toolkit met de meetinstrumenten zoals

digitale thermometers, lichtmeters en energiemeters gingen we allemaal naar buiten om de conciërge te ontmoeten.

De hele klas bezocht de loods op het schoolplein waar zich de energiemeters voor gas en elektriciteit bevinden. Ze mochten in groepjes de verwarmingsinstallatie nader bekijken en de meterstanden aflezen: in kilowatturen (kWh) voor elektriciteit en kubieke meter (m³) voor gas.

Research Campagne '07

door Laila Kjeldsen, NEE

Het Directoraat voor Educatie en Vorming nodigde Noorse scholen uit om deel te nemen aan de Research Campagne 2007. De campagne, waarvoor de Noorse Onderzoeksraad, het Ministerie van Leefmilieu, het Noorse Instituut voor Luchtonderzoek, het Directoraat voor Educatie en Vorming (NILU) en NRK hebben samengewerkt, concentreerde zich op het klimaat en de CO₂-uitstoot.

De AL toolbox activiteit "CO₂-voetafdruk onderweg van huis naar school" was er ook!

Samenwerking met de nationale TV-zender

De campagne werd tijdens week 39 (24.09 tot 30.09) gevoerd, in samenwerking met NRK's extreme weerweek en enkele scholen namen die week actief deel.

De bedoeling van de activiteit "CO₂-voetafdruk onderweg van huis naar school" is de leerlingen laten uitzoeken hoeveel CO₂ er tijdens het vervoer naar en van de school vrijkomt, en wat ze kunnen doen om dit te veranderen.

foto: Pia Rosberg

Koninklijke eer

Mosskull bericht ons over een bezielende dag voor iedereen op het Universiteitsplein in Oslo.

De Minister van Educatie Øystein Djupedal en ZKH Kroonprins Haakon Magnus openden het evenement bij Forskningstorget. Dit moedigde zowel de bezoekers als de mensen op de stands aan. ZKH Kroonprins Haakon Magnus nam de tijd om de verschillende standen te bezoeken, en bracht heel wat tijd door op de stand van NILU, zegt Mosskull.

Leerlingen in de strijd tegen de opwarming van de aarde

Internationale research toont dat de uitstoot van CO₂ en andere klimaatgassen een wereldomvattende temperatuurstijging veroorzaken.

Stormen zijn heviger en frequenter geworden. Steeds meer landen krijgen te maken met ongewoon zware overstromingen of droogte. Dit heeft verwoestende gevolgen

voor de armere landen. Het heeft een verlies van biologische diversiteit, een verlaging van de economische winsten en een daling van de sociale stabiliteit over heel de wereld tot gevolg. Daarom is het uiterst belangrijk dat alle inspanningen gericht zijn op het verlagen van de uitstoot van klimaatgas.

An English version is available at <http://sustain.no>.

Het is onze plicht om over energithema's te onderwijzen

door Peter Dallman, van de gemeente Gislaved

Een van de drie scholen in de Zweedse gemeente Gislaved die aan het Active Learning project deelneemt, is de Gullvive School. Hier is Mevr. Pia Rosberg de verantwoordelijke voor het Active Learning project.

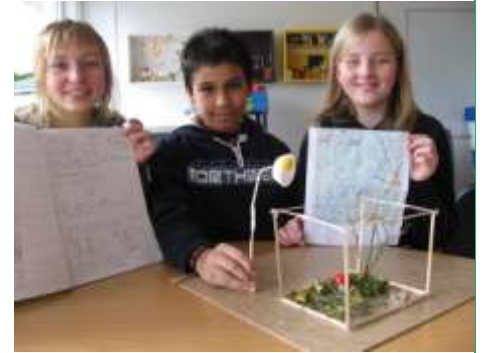

Foto: METEN VAN HET ENERGIEVERBRUIK OP SCHOOL. Tivoli School, Franstallig school in Brussel gemeente

Active Learning is een spannend drie jaar durend Europees project gebaseerd op het idee dat kinderen van 6-12 jaar een belangrijke rol spelen in duurzame ontwikkeling, en dat leerlingen meer leren en kennis langer vasthouden wanneer ze dingen zelf zien en ervaren. Onze Active Learning toolbox bevat spannende activiteiten die gebruikt kunnen worden om les te geven over energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.

De Active Learning toolbox materialen kunnen gratis worden gedownload op www.teachers4energy.eu
Waarom het nu niet testen?

More information can be obtained by contacting the consortium partner representing your country:

Belgium

Le Centre Urbain / Stadswinkel asbl (ABEA), www.curbain.be
Contact: Eddy Deruwe, eddy.deruwe@curbain.be, +32 2 219 4060

Bulgaria

Energy Agency of Plovdiv (EAP), www.eap-save.org
Contact: Liyana Adjarova, liyana.adjarova@eap-save.dir.bg,
+359 32 625 755

Czech Republic

SEVEn, Stredisko pro efektivni vyuzivani energie, o.p.s., www.svn.cz
Contact: Juraj Krivošik, juraj.krivosik@svn.cz, +420 224 252 115

Finland

MOTIVA Oy, www.motiva.fi
Contact: Irmeli Mikkonen, irmeli.mikkonen@motiva.fi,
+358 424 281 213

France

The French Environment and Energy Management Agency (ADEME),
www.ademe.fr
Contact: Therese Kreitz, therese.kreitz@ademe.fr, +33 4 9395 7984

Greece

Centre for Renewable Energy Sources (CRES), www.cres.gr
Contact: Charalambos Malamatenios, malam@cres.gr;
+30 210 660 3300

Hungary

INNOTERM Energetics Environmental Protection & Development Ltd.,
www.innoterm.hu
Contact: Miklós Fráter, miklos.frater@innoterm.hu, +36 1 343 1280

Italy

Eliante, www.eliante.it
Contact: Mauro Belardi, belardi@eliante.it, +39 348 874 9889

Lithuania

Lithuanian Energy Institute (LEI), www.lei.lt
Contact: Romualdas Skema, skema@isag.lei.lt, +370 37 401 802

Norway

The Directorate for Primary and Secondary Education (DPSE), www.udir.no
Contact: Astrid Sandås, astrid.sandas@udir.no, +47 2330 1318

Norway

Norwegian Energy Efficiency Inc (NEE), www.nee.no
Contact: Bjørn Moskull, bam@nee.no, +47 97 098 002

Poland

EC BREC Institute for Renewable Energy (EC BREC), www.ieo.pl
Contact: Grzegorz Wisniewski, gwisniewski@ieo.pl, +48 22 825 4652

Poland

European Association of Ecologists (ESE)
Contact: Grazyna Jaworska, eseeko@wp.pl, +48 71 34 76 000

Slovenia

Agencija za prestrukturiranje Energetike (ApE), www.ape.si
Contact: Aleks Jan, aleks.jan@ape.si, +386 1 586 3870

Sweden

The Swedish Energy Agency (STEM), www.energimyndigheten.se
Contact: Lisa Lundmark, lisa.lundmark@energimyndigheten.se,
+46 16 544 2152

United Kingdom

Newark & Sherwood Energy Agency (NSEA)
Contact: Chris Gilchrist, chris.gilchrist@nsdc.info +44 1636 655 596

De enige verantwoordelijkheid voor de inhoud van deze publicatie berust bij de auteurs. Het geeft niet noodzakelijk de opinie van de Europese Gemeenschappen weer. De Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor welk gebruik ook dat van deze informatie